

Mesinduskogemusi mesilaste pidamisel ja mee tootmisel merelähedastes looduslikes tingimustes

Kokkuvõtte praktilisest õppus – seminarist Raul Meele mesilas Pivarootsis

Lektor Raul Meel, lektorileping PR-4-1.4-9

Mesinduspäev toimus Eesti mesindusprogrammi raames, mida toetab Euroopa Liit

Mesilas on kasutusel enda konstrueeritud ja projekteeritud lamavtarud, mis valmistati puutöö spetsialisti poolt. Tarusse mahub pikisuunas kokku 34 eesti raamimõõduga kärge. Taru on jagatud pikkuse suunas pooleks, kummalgi poolel eraldi mesilaspered 17 kärjel. Perede eraldamiseks kasutatakse tarupõrandani ulatuvaid 2 vahelauda, mille vahel on isolatsiooniks kotiriidesse õmmeldud kahekordne puitkiudplaat. Ka kummagi pere pesaruumi välisotsas on soojustuseks kahekordne puitkiudplaat, kaetud kotiriidega. Samuti on tarude sise- ja välisseinte vaheliseks isolatsiooniks kasutatud puitkiudplaati.

Taru keskele põhiperede vahele saab lisa-vahelaudade abil moodustada 3 kärjel 1 või 2 paarumisperet. Nende jaoks on taru esiseinas 2 ümmargust lennuava ning nende kõrval põhiperede lendlate suunas kummalgi pool vertikaalsed lauad, et vähendada põhi- ja paaarumisperede mesilaste omavahelist eksimist.

Taru pesaruumi põhjaks on tugiliistudele paigutatud niiskuskindlast vineerist valmistatud liikuv plaat, mida saab vajaduse korral läbi otsaluugi ava tarust välja tõmmata. Seda on kasulik teha näiteks kevadise põhjalangemise puhastamiseks, mis lihtsustab ja kiirendab kevadist korrastustööd. Samuti saab pesaruumi põhjaplaadi kõrgust tugiliistude paksuse muutmise teel suurendada või vähendada, reguleerides nõnda pesakärgede alla jääva vaba ruumiosa kõrgust. Talvitumiseks võimaldab see lasta põhja madalamale, suurendades sellega õhupadja kõrgust kärgede all ja parandades tarusisest ventilatsiooni. See parandab mesilasperede talvitumistingimusi ja vähendab tarus niiskusest põhjustatud probleeme.

Taru lennulaudade konstruktsiooni on täiendatud hiirte ja lindude kaitseks kattelauga, mis toetub 8-10 mm paksustele liistudele, moodustades mesilastele tarust väljumiseks pealt kaetud lennuava laiuse tunneli. Ühtlasi väldib selline kattelaud talvel lennuava ummistumise lumega, tagades mesilasperele vajaliku õhuvahetuse.

Kuigi mesilastaru meenutab väliselt lamavtaru, kasutatakse mesindamisel suures osas korpustarudele omaseid tehnoloogilisi võtteid. Mesilasperede pesaruumile paigutatakse 1 või 2 täisraamilist suurt magasinikorpus. Samas paigutatakse tarule kõrgenduseks peale kõrge tarukrae, nii et väliselt näib tegemist olevat topeltkõrgusega pika eesti taruga. Meevõtmisel võib täis meekärgedega korpus kaaluda 50 kg ja rohkemgi, see võib seljale liiga teha.

Talveks jäetakse mesilasperedele mett kuni 22-25 kg. Lisaks saavad mesilaspered talvesööta pesaruumi peale paigutada plekist valmistatud söödanõudest. Mee peal talvitudes ja piisava söödavaru tulemusena on mesilas talvekaod väikesed – talvega hukkub vahel 1, harva kuni 2 mesilasperet.

Nosematoosi tõrjeks ja mesilasperede parema talvitumise saavutamiseks lisatakse talvesööda hulka koirohuekstrakti, mida saab apteegist osta. Paras kontsentratsioon saavutatakse siis, kui 35-40 suhkrulahusele lisada 1 väike pudelike ekstrakti. Koirohuekstrakti võib mesinik ka ise valmistada.

Meekärgede lahtikaanetamiseks kasutatakse aurunuga, mis tagab üsna hea töökiiruse. Vurritamiseks kasutatakse kuni 50 meekärge mahutavat Venemaal toodetud elektrimootoriga varustatud vurri. Mesi filtreeritakse enne nõudesse villimist läbi kahekordsete roostevabast terasvõrgust sõelte. Väikepakendiks kasutab Järvakandist ostetud klaaspurke, millesse mahub vastavalt kas 600 grammi või 1,4 kg mett.

Kärjeraamide kokkulöömiseks, traatimiseks ja kärjepõhja kinnitamiseks kasutatakse spetsiaalset alusplaati, millel 4 naela raami sisenukade kohal, et kärjeraam jääks täisnurkseks. Kärjepõhi kinnitatakse kärjeraami traatidele elektriliselt trafo abil kärjetraati soojendades.